

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Et Vindiciae B. Richezae Comitissae Palatinae Rheni Reginae Poloniarum

Gelenius, Aegidius

Coloniae Agrippinae, 1649

Caput Nonum. De Hvmitate B. Richezae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9541

& naualibus copiis secundo Bugo viciniam omnem, qua nunc Polesia sive Podlasia est, & à Russis atque Lituanis tenetur (ante aliquot tamen annos in Polonorum potestatem reuenit) vsque ad eam oram que Massouia, post ea tempora finibus suis complexa est, infestauit. Illinc Pradislauus Bohemus, quam post Vlderici Patris mortem Latomiro ceco Patruo concedente Principatum suscepisset, cum valido exercitu ferro & igne Silesiam, que sic posterius dicta est, Vuratislauriam, Pansoniã aliãq; minora oppida comolura diripuit & incendit, nulli neque sexui neque etati hominum pepercit, nec à templis impias & sacrilegas manus abstinuit. Nam de Cracouia, Syluis & Hageco non assentimur, refellitq; eos locorum ratio; Gnesnam metropolim, nec manu munitam, & habitatoribus defensoribusq; vacuam, primo impetu capit, ad Basilicam eius oppidi spoliandam, vbi iussu ipsius venere milites aliquoties irrumperere conati, subitò cecitate & lethargo diuinitus percutiuntur. Erat in castris Pradulau Senerus Pragensis Episcopus, is miraculo attentis omnibus, & spoliationem templorum in religionem vertentibus persuasit, non ob id quod putabant omnes, sed propter nefanda flagitia & enormia scelera Bohemorum, cecitatem illam & obliuionem ipsis accidisse; triduanòq; ieiunio diuinam iram placandam esse censuit. Quo expleto Bohemi liberè iam Episcopo auctore templum ingrediuntur, aurum & argenti omne, vestes sacras & omnem Basilicæ supellectilem, itemq; quinque Eremitarum, de quibus in Boleslao mentionem fecimus, corpora, que illic à pio Rege translata erant, auferunt. Hanc igitur prædam asportauit à Polonis Pradulauus, & in Basilicam arcis Pragensis deposuit, præter Christini vnius de quinque illis Eremitis corpus, quod Olumucensibus concessit: atque hac anno Christi 1038. acciderunt. Conradum quoque Imperatorem, Rixa Regina precibus & muneribus adductum, ad vexandos & infestandos Polonorum fines exercitum misisse, Duglossius memorat: Ceterum Pomeranos quoque defectores, Poloniam tunc diuexasse innuit. His tam sauis tempestatibus totos panè sex annos iactati & fatigati Poloni, & acerbiora etiam extremum tantæ florentis dudum Regni naufragium metuentes, comitiis Gnesna institutis, heredem Regni Casimirum vbi vbi sit, quarendum, placandum & reducendum esse censebant. Eam ab exilio reuocationem paulò post narrabo, interea quid mater Regina extorris egerit, commemorandum est.

Caput Nonum.

DE HV MILITATE B. RICHELZÆ.

Exacerbatos veterum Polonorum in externam Principem animos, iterum hoc tempore nostro nonnulli eadem de Natione Poloni Scripatores induerunt, ex quibus modestiores alijs Matthias de Milumniatur

C 2

chouia,

B. Richezā
de super-
bia & aua-
ritia.

Arch iua te-
stantur B.
Richezam
fuisse hu-
mitem.
Testimo-
niū de hu-
militate B.
Richezæ
ex archiuo
Collegij S.
Vrsulæ.

20
chouia, Loduicus Decius, & Alexander Gaguinus Veronensis, Poloni-
carum rerum scriptores prodiere, Caterum Clemens Ianitius Poeta,
Martinus Cromerus Episcopus, & Arnoldus Mylius Colonienſis Bi-
bliopola in imaginibus Regum Polonorum, nonnulliq; alij, iisdem
quibus olim maiores Poloni, B. Richezam auaritiæ & superbiæ ma-
culis aspergunt: A quibus omninò puram ac liberam fuisse, facile ex
noſtratibus archiuis comprobauero, si ex ijs ostendam, quomodo
exul vixit: Atque vt à labe primum superbiæ eam vindicem, Inno-
cuam profitentur tabulæ hæctenus conseruata, in archiuo Sanctarum
vndecim millium Virginum Britannarum martyrum, disertè attestat-
tes, quod B. Richeza, se totam statim ab exilio suo, sanctarum Virgi-
num cultui addiderit ac manciparit, quin & tributariam se multa cum
animi demissione constituerit, Tabulæ ita se habent.

Quomodo B. RICHEZA fuerit Cerocen-
sualis SS. Vndecim millium Virginum.

IN memoriam & Laudem Sanctæ & Indiuiduæ Trinitatis, omni-
lanque Sanctorum Dei. Quamplures Dei fidelium Ecclesias dedi-
cari, se suisque rebus à Deo sibi collatis & præstitis effecerunt, hoc
autem vel ob amorem futurorum bonorum, seu metum infernalium
tormentorum, quibus condignè remunerandi prout gesserunt, siue
bonum siue malum, cum venerit, qui venturus est iudicare, actus cu-
iuscunque nostrum, quod ego Richeza sapius animo voluens, & mu-
tuâ confabulatione, cum amicis meis differens, insuper animata à
Domino Archiepiscopo Pelegriano cum essem Ingenua, deliberaui
esse ancilla, & sub tributo. Quia verò post pusillum facilimè quo-
cunque casu obliuiscimur quod hodie factum fuerat, manuscrip-
tarij fieri memoriale quatenus sic sit manifestum, tam futuris quam
presentibus Christi fidelibus, quomodo, vel quo facta sim sub tribu-
to. Ego enim Richeza alicuius cupida, cuius essem patrocinio, ab in-
surgentibus in me secura, Archiepiscopum Pelegriano Aduocatum
feci omnibus, nullo excepto exclusioe; donans me in Vrbe Colonia;
ad Sanctas Virgines suo consilio, eâ videlicet professione, quatenus
singulis annis persoluerem duas denariatas ceræ, & vt mei posteri
sint eiusdem conditionis, post obitum verò, id etiam statui, vt detur
ad altare supradictarum virginum mea pretiosa vestis, seu meorum
successorum, videlicet quæ fuerit elaborata nendo, vel texendo, nec
dein-

deinceps vlli sumus conditione subditi, sed nostri sumus liberi arbitrij: Ad hanc meam traditionem testes idonei præsentés fuerant, quorum subscripta tenentur nomina. Archiepiscopus Pilegrimus, Comes Kathelo, frater eius Ydelolphus Præpositus.

Qui vero huic chartæ contradixerit meamque traditionem infringere præsumperit, Omnipotentis Dei, Sanctarumque virginum, & omnium Sanctorum Dei, incurrat maledictionem, nisi pœnitentiam egerit Amen.

Ampliora animi dimissi Brawilerense archiuum profert argumenta. Tradit enim exutam omni ornatu, & relictâ maiestate, ipsam religioso velo fuisse obnuptam. Nam cum Ottonis fratris sui Suevo-
rum Ducis exequijs in Brawiler adesses, ea ipsa die gemmas, aurum, reliquum Richezæ
splendorem exiit, & pretiosioribus altari impositis, vt diuino in posterum cultui ex archiuo
deseruirent, ipsa à Brunone Tullensi Episcopo, qui deinde summus Christi in terra Brawile-
vicarius, Leo IX est appellatus, Deo consecrata, velum suscepit:] Hæc archiuum
Brawilerense, Ex quibus relinquitur, temere admodum & erronee à
nonnullis B. Richezæ am superbiæ insimulari.

Notatio ad Caput IX.

Nallato diplomate testis laudatur Kathelo Comes, Kathelo
quis ille, reperi apud Christophorum Browerum, Comes.
Annalium Treuerens. pag. 645. vbi sub annum Christi 1047
refert: Popponem Archiepiscopum Treuerensem cartem Brun-
feldisam à Kadelao Comite, & Iringarde coniuge ere que-
fuisse.] Mentio etiam apud eundem Browerum Cadaloi; pag. 665.
Annal. Treuer. Nomen id à nomine Gothilonis vsitato apud Lotha-
ringos illis temporibus non valde discrepat. Gothilo.

Liber, ex quo diploma transcripti, tabulas mendosè & sine interpun-
ctonibus scriptas exhibebat; Ego, ne crederetur frater Pilegrimi Co-
mes Kathelo, nomini Kathelonis comma subieci, vt Kathelonem
Ydelolphi Præpositi fratrem dicam, non Pilegrimi, qui ex familia
minimè illustri erat. Nam in vita S. Bernwardi ostenditur: pauperem
fuisse scholarem Pilegrinum, qui ostiatim cantando cibum mendi-
cabat. Licet verò Pelegrimus à Geuoldo in Tractatu de Electoribus insi-
nuetur fuisse consanguineus Aribonis Moguntini Archiepiscopi,
qui Aribo ex sententia P. Nicolai Serrarij de gente Palatinorum Co-
mitum erat. Hinc tamen nihil derogatur veritati vitæ S. Bernwardi;

Peregrinus nam ex Metropoli Salisburgensi, alijsq; Noricis scriptoribus patet, Peregrinum Archiepiscopum & Aribonem ex Noricis Procures, longè a nostro Pilegrimo diuersos, eodem ferè tempore vixisse.

Deinde assero non cum Scriptoribus Peregrinum, sed Pilegrinum plurimum auctoritate archiuorum. Denique obserua, quod Cæsarius Heisterbacensis Peregrinum Archiepiscopum SANCTVM appellat, vide Cæsarium Dominica II. post Pascha, mihi pag 99.

Caput Decimum.

DE LIBERALITATE B. RICHEZÆ.

AGe nunc Beatam nostram expurgemus ab aspersa auaritiæ nota, idq; ex antiquis potissimum tabularijs. Refert Fr. P. Cratopolus in Annone Vbiorum Archiepiscopo, diœcesin Coloniensem duobus ab ipsa auctam oppidis. Hoc tempore, inquit, fuit Richeza matrona religiosa ac Comitissa illustris, cuius progenitores Cœnobium in Brauer fundarunt, hac vt regni cœlestis posset esse heres, suas facultates ac possessiones delegauit Ecclesijs, Diuo Petro Coburg & Salefeld / inscripsit. Quam donationem vita S. Annonis iussu Reginardi Abbatis Sigbergenis in Diœcesi Coloniensi conscripta, ita confirmat: Regina, inquit, Polonorum, ex Teutonicis oriunda, fama nominis eius (Annonis) ducta, ad visendum eum properauit, eiusq; ditioni Salefeld, & quæque coherentia concessit, acceptis ab eo variarum specierum & precarij condignis pretijs. Deinde quantæ B. Richezæ Richeza in Metropolitanam Coloniensem Ecclesiam fuerit liberalitatis, ostendit inter alia Metropolitanum Necrologium, dum sic ait: XXI. Martij, Benedicti Abbatis, obiit Rianza Regina, soror Hermanni Archiepiscopi Colonienfis, qua contulit Ecclesie in Vnckele LX. lignasuras lignorum, quæ comburuntur de festo omnium Sanctorum vsque ad Pascha in Camera, & si quis est medio tempore defectus lignorum, illum custos altaris supplebit. Item contulit vini decimam in Vnckele / ad luminaria Ecclesie Colonienfis, & idem custos ponet iij. candelas.

NB. Huc alludit & illa in quodam Metropolitanani Colonienfis sacrarij marmore octopalmarum, incisa vncialibus litteris inscriptio:

Mensura lignaturæ Sexaginta ponderum lignorum de Vnckele.

Eiusdem B. Richezæ in Ecclesiam B. Mariæ Virginis ad Gradus in Ecclesia munificentiam sequentes tabulæ declarant.

B.M.V.

Pars